

Huvudman

Örnsköldsviks kommun
kommunen@ornskoldsvik.se

Beslut

Datum 2026-05-28
Dnr SI 2026:2813
Sida **1 (7)**

Ärendet

Tillsyn av komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå vid Örnsköldsviks anpassade grundskola i Örnsköldsviks kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Örnsköldsviks kommun att senast den **25 september 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande kontinuerlig utbildning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Örnsköldsviks kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Örnsköldsviks kommun ska vidta följande åtgärder

Kontinuerlig utbildning

1. Se till att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året och att det är elevernas behov som är vägledande i fråga om hur utbildningen förläggs i tid. Detta innebär att det ska finnas möjlighet att fortsätta sina studier i pågående kurser utan uppehåll även under sommarmånaderna för de elever som har behov av det. (2 kap 25 § förordningen om vuxenutbildning [2011:1108])

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser det förebyggande arbetet för att skapa trygghet, övergripande kunskapsområden, samt utbildningens anpassning utifrån elevernas individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:2813) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå vid Örnsköldsviks anpassade grundskola i Örnsköldsviks kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Örnsköldsviks anpassade grundskola följer gällande bestämmelser om kontinuerlig utbildning, det förebyggande arbetet för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling, övergripande kunskapsområden, samt att utgångspunkten för utbildningen är elevens behov och förutsättningar.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn den 11 maj 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat elevers individuella studieplaner. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Kontinuerlig utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att eleverna har uppehåll i sina studier under cirka åtta veckor på sommaren. Lärare och rektorn uppger att de inte tror att det finns något behov hos eleverna för att studera på sommaren. Lärarna uppger att de genomförde en enkät med eleverna för cirka tio år sedan som visade att ingen elev ville studera under sommaren. Efter att enkäten genomfördes har lärarna inte frågat eleverna på ett strukturerat vis om de vill studera över sommaren eller inte, utan endast frågat någon enstaka elev som då svarat att de inte vill studera. Lärarna

tillägger att en lösning kan vara att fråga eleverna i samband med att de utvärderar kurserna, men att det inte är något de gör i dagsläget.

Både lärare och rektorn uppger att eleverna har semester från sina dagliga verksamheter på sommaren och att det då blir naturligt att eleverna även är lediga från sina studier. Rektorn säger vidare att det inte har framkommit några önskemål från eleverna om att studera även på sommaren.

Av elevernas individuella studieplaner framgår att flera elever läser kurser och även delkurser som pågår över flera kalenderår. Lärarna uppger att kurserna inte tar slut inför sommaren, och att elever kan få uppgifter att arbeta med under sommaren om de önskade, men att det inte är särskilt vanligt förekommande.

Rättslig reglering

Vuxenutbildningen ska bedrivas kontinuerligt under hela året (2 kap. 25 § förordningen om vuxenutbildning).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att utbildningen inte bedrivs kontinuerligt under hela året. Av utredningen framgår att det inte bedrivs någon undervisning eller andra utbildningsinslag i pågående kurser under ett sommaruppehåll på cirka åtta veckor. Detta är ett förutbestämt upplägg som gäller för alla elever och eleverna är helt lediga under perioden samtidigt som lärarna har semester. Enligt rektorn och lärarna finns det inte något behov av studier under sommaren. Det framkommer dock att verksamheten inte har tagit reda på om det finns elever som skulle vilja studera även under sommarmånaderna.

Kommunal vuxenutbildning ska bedrivas kontinuerligt under året. Det innebär att utgångspunkten är att utbildningen inte ska delas in i traditionella terminer och att den ska bedrivas utan uppehåll för lov, om det inte är ett uppehåll som sker utifrån elevens behov och förutsättningar. Detta betyder att elever som önskar det ska kunna fortsätta sina studier i pågående kurser utan uppehåll även under sommarmånaderna. Mot bakgrund av att sommaruppehållet är på förhand bestämt, gäller för alla elever och utan att rektorn har tagit reda på elevernas behov av eventuellt uppehåll bedömer Skolinspektionen att detta uppehåll i utbildningen inte utgår från elevernas behov och förutsättningar.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Örnsköldsviks kommun verksamhet vid Örnsköldsviks anpassade grundskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att utbildningen bedrivs kontinuerligt under hela året. Det finns därför skäl att förelägga Örnsköldsviks kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger att de är trygga i verksamheten och att det inte är någon som är dum mot andra. Eleverna berättar att de kan prata med lärarna om de inte känner sig trygga.

Även lärarna och rektorn uppger att eleverna är trygga i verksamheten. Lärarna berättar att ytterdörren till lokalen alltid är låst och att det är bara lärare som öppnar dörren när någon ringer på dörrklockan. När eleverna kommer till verksamheten innan lektionsstart möter alltid en lärare upp eleverna och sitter med dem till lektionen börjar. Detta gör lärarna för att bland annat kunna ingripa om något skulle inträffa. Som exempel uppger lärarna att de kan avleda samtal som riskerar att bli kränkande.

Verksamhetens plan mot kränkande behandling är gemensam med gymnasieskolan som är inrymd i samma byggnad. Den anpassade vuxenutbildningen är dock synlig i planen med egna åtgärder och analyser. Lärarna och rektorn berättar att de utvärderingar lärarna gör med eleverna två gånger per år ligger till grund för de åtgärder som skrivs i planen. Lärarna och rektorn uppger vidare att lärarna tar upp planen med eleverna två gånger per år för att eleverna ska känna till vad som står i den.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet (5 kap 3 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska vidare se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 7-8 §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever berättar att de har pratat om relationer och samtycke på bland annat temaveckor. Lärarna uppger att de tar upp frågor om sexualitet, samtycke och relationer bland annat på temasamlingar. Exempelvis har eleverna fått markera på en bild av en kropp var de tycker att andra personer får ta på kroppen utan samtycke. Lärarna berättar att de även pratar mycket om sådana frågor i olika vardagssituationer, exempelvis om de ser något på nyheterna eller läser olika texter. Lärarna säger att de även pratar om jämställdhet och manligt och kvinnligt. Som exempel nämner lärarna att de brukar visa en film där en pojke får mer godis än en flicka endast för att han är pojke och att den filmen brukar generera mycket diskussioner. Lärare nämner även att de tar upp hedersrelaterat våld och förtryck i samband med att de tar upp likabehandlingsplanen varje termin.

Rättslig reglering

Vuxenutbildningen ska ge eleverna möjlighet att diskutera frågor som rör sexualitet, samtycke, relationer och hälsa. Utbildningen ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och skyldigheter samt förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke och respekt. Vuxenutbildningen ska kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck (förordning om läroplan för vuxenutbildning [SKOLFS 2012:101], nedan Lvux12, avsnitt 1. Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Perspektiv i utbildningen).

Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår också att det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev som har slutfört studier inom vuxenutbildningen i den utsträckning som framgår av elevens individuella studieplan har kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck. (Lvux12, 2.1 Kunskaper).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utbildningens anpassning utifrån elevernas individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna berättar att de uppgifter de får är anpassade efter varje elev och att de kan få både lättare och svårare uppgifter beroende på vad de kan.

Lärarna och rektorn uppger att anpassningar ligger i själva skolformsdelen och att alla elever har olika individuella anpassningar. Lärarna berättar att de intervjuar eleverna när de börjar för att ta reda på vilka mål, behov och förutsättningar eleverna har och att lärarna använder den informationen för att planera undervisningen. Exempelvis säger lärarna att de utgår från vad som passar eleven bäst när de beslutar vilken dag i veckan eleven ska ha sin lektion. Lärarna säger vidare att de utvärderar elevernas mål tillsammans med eleverna utifrån de mål som finns angivet i elevernas individuella studieplaner. Lärarna uppger att de snabbt märker om det är något som inte fungerar för eleven och kan då åtgärda det. Eftersom lärarna sällan har fler än tre elever i varje grupp är de nära eleverna och uppmärksammar snabbt vad som fungerar och inte.

Såväl lärare som rektorn uppger att de kan justera utbildningens upplägg utifrån hur det går för eleven. De kan exempelvis ändra studietakten om tempot är för högt eller för långsamt.

Rättslig reglering

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar (20 kap. 2 § skollagen).

En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att verksamhetens resurser ska fördelas lika mellan eleverna. Hänsyn ska tas till de enskilda elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Det finns också olika vägar att nå målen. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför bör till exempel undervisning, vägledning eller validering utformas olika för olika elever (Lvux 12, avsnitt 1 Likvärdig utbildning).

Det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev i kommunal vuxenutbildning får stöd och undervisning utifrån sina individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar. Läraren ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (Lvux12, avsnitt 2.1 Kunskaper).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Lisa Naudot Bergh

Beslutsfattare
Signerat av: Lisa Naudot Bergh

X Mattias Ryd

Föredragande
Signerat av: Mattias Ryd

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Klara Heikkilä Jonsson medverkat.